

לייבניץ
סמסטר ב'
המחלקה לפילוסופיה
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

מרצה: ד"ר נעה שיין
מייל: sheinn@bgu.ac.il
שעות קבלה: בתיאום מראש, בנין דילר חדר 334.

תיאור הקורס:

גוטפריד ווילהלם לייבניץ הוא אחד הפילוסופים המסקרנים ביותר של המאה ה-17. הוא ידוע, כמובן, בגלל הריב הפומבי שלו עם ניוטון על מי משניהם המציא את החשבון הדיפרנציאלי ואינטגרלי. בין היתר הוא המציא כמה מכונות סכימה (מחשבון מכני), ניסה להמציא "שפה אוניבסלית" מבוססת לוגיקה ועוד. בקורס נטעם קצת מהמח הקודח הזה, ונסתכל על כתביו העוסקים במטפיזיקה, ופיזיקה, ונתחקה אחר חוסר ההסכמה שלו עם תורותיהם של דיקרט, שפינוזה וניוטון.

דרישות הקורס:

1. קריאה משבוע לשבוע של טקסטים בהתאם לטבלה מטה.
  2. נוכחות
  3. הגשת הצעה לעבודה והצגה בכיתה
  4. הגשת טיוטה של העבודה
  5. עבודה מסכמת
- מהווה 10% מהציון הסופי.
—מהווה 15% מהציון הסופי.
—מהווה 10% מהציון הסופי.
—מהווה 65% מהציון הסופי.

חומר קריאה:

רב חומר הקריאה יועלה עבורכם לאתר המודל. כמו כן, במפגש הראשון אציין היכן ניתן להשיג את חומר הקריאה.

תאריך	נושא	ספרות מקור—יעודכן בהמשך	ספרות משנה—יעודכן בהמשך
27.02	מבוא		
06.03	Leibniz's Life, Works, and Theodicy	Discourse on Metaphysics, sections 1-7/AG 35-40; Dialogue on Human Freedom and the Origin of Evil (25 January 1695)/AG 111-117; Nicholas Malebranche "Treatise on Nature and Grace," in Steven Nadler, ed., Philosophical Selections, pp. 257-268.	Mercer and Sleigh

	<p><i>Required reading:</i> Discourse on Metaphysics, section 13; On Freedom / AG 94-98; Letter to Coste, on Human Freedom /AG 193-196; Letter to Foucher (1675) = AG 1-5; On Contingency (1686?) = AG 28-30; Primary Truths AG 30-34</p>	Freedom and Contingency	13.03
		אין שיעור-חופש פורים	20.03
	<p><i>Required reading:</i> On Nature Itself=AG 155-167; On Body and Force, Against the Cartesians=AG 250-256; Discourse on Metaphysics 11 & 12= AG 43-44.</p> <p><i>Optional reading:</i> Letter to Arnauld 28 November/8 December 1686 (selection)=AG 79-81; Letter to Arnauld 30 April 1687=AG 85-89; Note on Foucher's Objection=AG145-147; Letters to Johann Bernoulli=AG 167-171; Letter to Samuel Mason (selection) AG 228-230.</p>	Matter	27.03
	<p><i>Required reading:</i> A Specimen of Dynamics I = AG 118-130; Discourse on Metaphysics 17 & 18=AG 49-52; Absolute and Relative Motion from Letters to Huygens (1694) = AG 307-309.</p> <p><i>Optional reading:</i> Dynamics: On Power and the Laws of Corporeal Nature=AG 105-111; Letters to De Volder=AG 171-186</p>	Dynamics	03.04
	<p><i>Required reading:</i> Discourse on Metaphysics, sections 8-14=AG 40-47; Notes on Some Comments by Michel Angelo Fardella (1690)=AG 101-105; Leibniz to de Volder 20 June 1703=AG 174-178; Leibniz to de Volder 1704 or 1705= AG 181-4;</p>	Corporeal substances	10.04

	<p>Considerations on Vital Principles and Plastic Natures, by the Author of the System of Pre-established Harmony = L. 586-591 (posted on course web site)</p> <p><i>Optional reading:</i> Leibniz to de Volder 24 March/3 April 1699=AG 171-174; Leibniz to de Volder 30 June 1704=AG 178-181</p>		
		אין שיעור - חופש פסח	17.04
		אין שיעור - חופש פסח	24.04
	<p><i>Required reading:</i> Principles of Nature and Grace, Based on Reason (1714)=AG 206-213; The Principles of Philosophy, or, the Monadology (1714)=AG 213-225; Leibniz to Des Bosses 5 February 1712=AG 198-199.</p> <p><i>Optional reading:</i> Notes for Leibniz to Des Bosses 5 February 1712=AG199-200; Leibniz to Des Bosses 26 May 1712=AG 200-201; Leibniz to Des Bosses, 29 May 1716=AG 201-206; Editor's introduction to "Theological Writings related to the Catholic Demonstrations" (posted on course site [L. 109]); Letter to John Frederick 1679 (posted on course site [L. 259-262]; To Arnauld (28 Nov/8 Dec 1686)=AG 77-81; To Arnauld 30 April 1687=AG 81-90</p>	Immaterial substances:	01.05
		אין שיעור - יום הזיכרון	08.05
	<p><i>Required reading:</i> New System of Nature = AG 138-144; Postscript of a Letter to Basnage de Beauval = AG</p>	Pre-established Harmony and Causation	15.05

	<p>147-149; Preface to the New Essays = AG 291-305; Discourse on Metaphysics 19 = AG 52</p> <p><i>Optional reading:</i> Selection from controversy with Bayle (on course web site): PB.1 Bayle: Note H to Dictionary Article 'Rorarius' (concerning 'A great mind in Germany, who has understood these problems [and who] has provided some insights which are worth developing') & PB.2 Leibniz: Unpublished comments on Bayle's Note H & PB.3 Leibniz: 'A Letter from M. Leibniz to the Editor, Containing an Explanation of the Difficulties which M. Bayle Found with the New System of the Union of the Soul and Body = WF 72-86.</p>		
		מפגשים אישיים- בחירת נושא לעבודה	22.05
		הצגות נושאים לעבודה בכיתה	29.05
		עבודה בכיתה על מבנה עבודה	05.06
		הגשה טיוטת עבודה +מפגשים אישיים	12.06
		מפגשים אישיים על טיוטה לעבודה	19.06